

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 10

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Câinile, pe gerul tare,
Când ninge zăpada mare,
Să-ncovrigase cu totul, [...]
Ș-într-a lui tremurătură,
Clănțănindu-i dinții-n gură,
Zicea: „O, cât e de bine vara!
Că doarme omul afară
Și de niciun frig nu-i pasă,
Fuge de pureci din casă.
Dar acum casa-i e dragă,
Aleargă-ntr-însa să bagă,
Și pe mine-n vânt mă scoate,
Să-i păzesc din curte toate.
Dar vezi cap sec și la mine!
C-astă-vară fuse bine,
Și era destule oase
Prin curte de mine roase;
N-am strâns să le fac grămadă,
Ci au rămas supt zăpadă.
Numai cu ce-mi da din masă
Puteam să-mi zidesc o casă,
Că după cum mi să pare
Nu trebuie așa mare; [...]
Dar lasă, d-acu-nainte,
Patima mă-nvață minte;
Cum va sosi vara-ndată,
Precum a mai fost odată,
S-apuc să strâng oase goale,
Tot ciolane de rasoale,
Și când le roz să-mi zic mie:
„Mă! vezi, fă economie,
Nu roade peste măsură,
Mai oprește de la gură
Și îți fă și tu o casă,
Știi că la iarnă îți pasă.
Apoi după ce-mi voi face,
Vie gerul cât îți place.”
Așa câinele, sârmanul,
Făcându-și, cum am zis, planul,

Dacă sosi primăvara,
După aceea și vara,
Începe oase s-adune,
Merge, la un loc le pune,
Nu le roade așa tare,
Le ține supt pază mare,
P-alți câini să le ia nu lasă,
Că-i trebui să-și facă casă.
După ce-a strâns puțințele,
S-a întins pe lângă ele
Ș-începu să se privească
Ca s-apuce să zidească;
Dar uitându-se-n lungime,
La toat-a lui întregime,
Și nădușindu-l căldura,
Zise: „U! a! – căscând gura –
Und-așa oase mulțime,
După toat-a mea-ntregime?
Aș! o să-mi mai fac eu casă,
Să-ncep să zidesc, or lasă,
Că iarna trecută-mi pare
Nu era frig așa tare;
Cum va fi fost nu ții minte,
Voi vedea d-acu-nainte.”
Ș-aceasta zicând în sine,
S-a pus să le roază bine.

Mulți când dau peste nevoie
Să frâng și să încovoie,
Zicând: de azi înainte,
Asta mă învață minte.
Apoi răul dacă trece
Ș-în ceva bine petrece,
La trecut nu mai gândește,
D-următor nu să ferește.

Anton Pann, *Câinile*

Textul 2

Câinii fac parte din familia canidelor, animale carnivore, cu bot lunguiet, canini ascuțiți și molari puternici. Aceștia se deplasează pe labele prevăzute cu pernuțe și înarmate cu gheare. Este cazul canidelor sălbatice precum lupul, câinele sălbatic african și al multor altor câini. Totodată, există rase foarte diferite, cu botul scurt și plat, dentiție mai puțin impresionantă și gheare modeste.

Pisicile și câinii sunt animale carnivore. Maxilarele puternice, caninii ascuțiți, ghearele și intestinul scurt sunt atuuri ale celor care consumă carne fragedă, chiar dacă acceptă să mai mănânce și biscuiți!

Câinilor le place să ia o masă mare sau două pe zi. Le ajunge să adulmece puțin hrana, ca să se repeadă să o înfulece. Pisicile, dimpotrivă, iubesc prăzile mici și preferă să mănânce cantități reduse, de mai multe ori, atât ziua, cât și noaptea. [...]

Mulți oameni se tem în continuare de lup, deși împart locuința cu un câine. Totuși, cei doi fac parte din aceeași specie! Unul a rămas sălbatic, pe când celălalt s-a transformat. [...]

Dat fiind că locuiesc în casele noastre, le numim „animale de companie”. Există multe alte animale de companie, precum hamsteri, porcușori de Guineea, papagali, broaște-țestoase sau pești... Cu toate acestea, câinii și pisicile rămân preferații noștri! Chiar dacă nu ai câine sau pisică, le întâlnești adesea. E normal, fiindcă în România există mai mult de 8 milioane de câini și pisici! Una din două familii adăpostește o pisică sau un câine, ori mai mulți, dacă nu chiar ambele specii în același timp. [...]

Prezența unei pisici sau a unui câine în casă nu este întotdeauna ușoară pentru părinți. Dar oare știu ei ce efecte benefice au aceste animale asupra copiilor?

În primul rând, o pisică sau un câine întărește imunitatea micuților, prin faptul că îi pun în contact cu o multitudine de bacterii. Acestea nu reprezintă un pericol real, dar sunt suficiente pentru a stimula sistemul imunitar al copiilor, care vor fi mai bine înzestrați împotriva alergiilor și a infecțiilor.

Un alt avantaj: o prietenie perfectă și necondiționată. E atât de bine să ai un tovarăș care să te asculte, mereu pregătit pentru demonstrațiile de afecțiune și pentru jocurile tale! O pisică și un câine oferă iubire necondiționată și nu te judecă niciodată. Dacă ai un animal, copiii devin mai responsabili: trebuie să îl hrănească, să asigure confortul pisicii, să scoată câinele la plimbare. Manifestându-și vizibil starea de bine, curiozitatea, temerile și geloziiile, animalele îi învață pe micii lor stăpâni să înțeleagă mai bine emoțiile celor din jur. [...]

Fără îndoială, cel mai vechi prieten al omului este câinele! Originea acestei relații, datată inițial acum 15 000 de ani în Asia, a fost corectată mai târziu, la 30 000 de ani în Europa, cu mult înaintea nașterii agriculturii și a sedentarizării oamenilor. Așadar, oamenii pe atunci nomazi au domesticit lupi, strămoșii primilor câini. Trebuie precizat că cele două specii, oameni și lupi, aveau multe lucruri în comun: viața în clanuri, organizarea ierarhică, vânătoria în grup... Așa că lupii s-au obișnuit în compania oamenilor, în timp ce oamenii alegeau exemplarele cele mai docile, transformând treptat aceste animale sălbatice în câini domestici. În cele din urmă, acum aproximativ 10 000 de ani, în Europa, primii câini europeni au fost parțial înlocuiți de cei proveniți din Asia. Din această rezultă majoritatea raselor de astăzi.

Domesticirea câinelui a precedat agricultura, în schimb pisica a fost domesticită odată cu apariția primelor recolte, acum 10 000 de ani, și cu existența primelor rezerve de cereale care trebuiau păzite de rozătoare. Mari vânători de șobolani și șoareci, pisicile s-au stabilit în satele primilor agricultori. Legăturile lor cu oamenii nu erau la fel de strânse ca în cazul câinilor: pisicile au știut dintotdeauna să se țină la distanță. Venerate în Egiptul Antic, neagreate în Evul Mediu, astăzi sunt în competiție cu câinii pentru a cuceri sufletele copiilor.

Ați observat că toate rasele de pisici seamănă din punct de vedere anatomic? Dimpotrivă, câinii, de la chihuahua până la dog german, sunt atât de diferiți, încât adesea ne înținem că aparțin aceleiași specii (ceea ce e, totuși, adevărat). Principalul motiv este selecția făcută de om, mai veche și mai exactă în cazul câinilor decât al pisicilor. Dintotdeauna au existat rase regionale de câini al căror caracter a fost accentuat de selecție încă din secolul al XIX-lea: nu erau lăsați să se reproducă decât câinii care îndeplineau anumite criterii (abilități de vânător, de a păzi turmele, de a proteja, sociabilitate, talie, culoare, lungime a blănii etc.). Totodată, s-au făcut încrucișări între rase pentru a obține altele noi.

Siameză, persană, Chartreux sau Maine Coon, astăzi, pisicile de rasă nu mai reprezintă decât 5% din totalitatea lor. Restul de 95% sunt așa-numitele „pisici vagaboande”, ceea ce nu le împiedică să fie frumoase și elegante. Cât despre câinii care nu sunt de rasă, și anume corciturile, nu reprezintă decât 30%. Fiecare reprezintă un amestec de rase diferite, pe care le putem afla datorită testelor de ADN ușor de efectuat.

Éric Mathivet și Émilie Vanvolsem, *Câinii și pisicile. Prietenii omului*,
traducere de Cristina Nan

A.

1. Notează două anotimpuri menționate în textul 1.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Fac parte din familia canidelor

- a) broaștele-țestoase.
- b) câinii sălbatici africani.
- c) pisicile vagaboande.
- d) porcușorii de Guineea.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Pisica a fost domesticită în urmă cu

- a) 10 000 de ani.
- b) 15 000 de ani.
- c) 30 000 de ani.
- d) 8 milioane de ani.

Răspunsul corect: .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

În fabula *Câinile* de Anton Pann se evidențiază

- a) bucuria oricărei ființe de a avea un adăpost pentru vreme rea.
- b) dorința unui câine de a locui în casă, alături de stăpâni.
- c) hotărârea, anulată de lene, de a face provizii pentru vremuri grele.
- d) nepăsarea celor care nu învață nimic din experiențele trecute.

Răspunsul corect: .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Câinele prezentat în fabulă are o memorie foarte bună.		
Oasele strânse sunt pândite de alți câini.		
Câinele își dă seama că poate să strângă oase pentru a-și face casă.		
Având un animal de companie, copiii conștientizează mai ușor emoțiile.		
Pisicile erau venerate în Egiptul Antic.		
Pisicile și câinii le oferă stăpânilor iubire necondiționată.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

- a) „Începe oase s-adune,
Merge, la un loc le pune,
Nu le roade așa tare,
Le ține supt pază mare.”

b) „animale carnivore, cu bot lunguiet, canini ascuțiți și molari puternici. Aceștia se deplasează pe labele prevăzute cu pernuțe și înarmate cu gheare.”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între cele două texte. **6 puncte**

8. Crezi că un plan, odată stabilit, trebuie dus până la capăt? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază fabula *Câinile* de Anton Pann cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre ele. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Au număr egal de sunete și de litere ambele cuvinte din seria:

- a) „alegeau”, „fuge”.
- b) „ciolane”, „pureci”.
- c) „maxilarele”, „ele”.
- d) „aceste”, „fragedă”.

Răspunsul corect: .

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvintele subliniate din enunțul: „Așadar, oamenii pe atunci nomazi au domesticit lupi, strămoșii primilor câini.” s-au format prin:

- a) compunere, conversiune.
- b) compunere, derivare.
- c) derivare, conversiune.
- d) derivare, derivare.

Răspunsul corect: .

2 puncte

3. Alcătuieste câte un enunț cu alte două sensuri ale adjectivului „ușor” din propoziția: „Prezența unei pisici sau a unui câine în casă nu este întotdeauna ușoară pentru părinți”. **4 puncte**

4. Selectează, din fragmentul următor, pronumele personale, precizând cazul în care se află: „Dar uitându-se-n lungime, / La toat-a lui întregime, / Și nădușindu-l căldura, / Zise: „U! a! – căscând gura – / Und-așa oase mulțime, / După toat-a mea-ntregime? / Aș! o să-mi mai fac eu casă”. **6 puncte**

5. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul lor: „Acestea nu reprezintă un pericol real, dar sunt suficiente pentru a stimula sistemul imunitar al copiilor, care vor fi mai bine înzestrați împotriva alergiilor și a infecțiilor.” **6 puncte**

6. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul „pisică” să aibă funcție sintactică de complement direct (a) și un enunț interogativ, în care verbul „a ajunge” să aibă valoare copulativă (b). **6 puncte**

(a) _____

(b)

7. Enunțurile următoare reprezintă mesajul unui copil către prietenul său. Rescrie-le, corectând greșelile de orice natură. **6 puncte**

Mi-ar place să am și eu un animal de companie. I-am spus lui mama să-mi ieie un cățel dar mi-a răspuns să o las în pace, să nu o inervez, pentru că are foarte mult de lucru la servicii.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Redactează un text, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare prin care se evidențiază inteligența unui animal, incluzând și o secvență dialogată și una descriptivă.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Lined writing area for the test.

A large rectangular area with rounded corners, outlined in blue, containing 25 horizontal black lines for writing.